

je čudna, saj še z nama je kakšen krat tako domača in zaupna, drugikrat pa naju komaj pozdravi.“

„Pričakoval bi ne bil drugače, ko bi vedel, da jo dobim, ne jezim se na njo, ah, divota, divota!“ pristavi poluglasno, kakor da je prej kaj lepega mislil.

„Divota, da te je tako vsprejela, kaj! Mož si pa mož, ona je obrnila glavo na desno, ti bi jo bil na levo stran ter odšel, ne ostal tam kakor spokorjen grešnik.“

„Nisem mogel in ne morem; kolikokrat in pri kolikih sem bil kriv, a spoznati nisem hotel svoje krivde; tu jo pa spoznam, ono dekle vpliva magično na moje moči.“

„Čast sva imela videti“, šali se kaplan.

Med tem sta pa Irma in Milena šli na vrt ter seli na klop pod široko razrasteno in lepó napeljano trto. Na Mileninem obrazu je bil še vedno oni izraz kljubovanja in zmage, na Irminem pa porogljive ironije.

„Imela si se drugače vesti radi drugih dveh“, očita ji Irma.

„Ne radi onih dveh, ne radi vsega sveta ne znam zakrivati svojih čustev, ne znam se kazati drugačne, kakor sem v resnici“, odvrne Milena.

„Misliš, da sta mu povedala ona dva h komu gredó in koga doboje tu gori?“

„Ne vem“, odvrne ji kratko in nazdraženo Milena.

Onega večera so dolgo peli in pili v krčmi oni trije; pozno v noč pripovedoval je Denkmár o svoji ljubezni in nezvestobi do Milene ter pri tem in obilem vinu, se také omehčal, da je objel svoja tovariša in se zjokal kakor otrok.

Bil je otročji, prav otročji pri svojih šestindvajsetih letih in baš to je bilo, kar je na njem také ugajalo.

„Danes je vtorek, v četrtek imate vaje, dajte, vzemite me za sufererja, prosim vaju, izpoditi me ne more, pa če me tudi, da jo le vidim, oh Mate, oh Slavko, oh Milena!“

Ganjeni do solz podprli so vsi trije svoje glave ter také skoraj zaspali; vzdramilo in pripravilo k odhodu je je le petje vstopivših mladeničev.

Razburjena Milena je mogla ono noč le malo spati in zjutraj se je zbudila nenavadno zgodaj. Vzdignila se je malo ter zrla na spečo svojo tovarišico.

Irma je bila krasna. Črni razpleteni lasje so se vsipali ji po obrazu, lepo okroglo levo roko imela je pod glavo, desna ji je visela ob postelji. Lici je imela lahko zardeli, dihala je lahko, enakomerno. Milena ji je bila otroško udana, dasi je imela le dve leti manj nego ona. Poznali sta se že dolgo in ker Milena ni poznala in ni občevala z drugimi deklicami, mislila je, da prijateljica ne more biti drugačna. Imela jo je rada, dasi sta bili večkrat različnega mišljenja.

Ljubila je Irma prej in njo je ljubil bogat kupec. Stariši njegovi pa niso hoteli slišati o tej zvezi, ker je bila Irma uboga in ni se dopala njegovi materi. Ko je zvedela to ponosna Irma, prepevedola mu je približati se ji, ali pisati ji, dasi jo jo on také prosil, da bi potrpela, da bodo stariši dali že pregovoriti. Ni ga hotela uslišati

in par mesecev potem poročila se je s penzioniranim majorjem, ki je bil gotovo trikrat starejši od nje in je po poldrugem letu zveze umrl ter ji zapustil razven-pokojnine tudi precej denarja.

Dolgo jo je gledala Milena vprta s komolcem ob blazino in z glavo ob svojo belo dlan, kar skoči Irma s svoje postelje k njej, objame jo strastno in strastno poljubi, da Milena ni znala, kako bi si razglagala to vzkipenje.

„Revica moja“, pravi Irma, „koliko časa sloniš že tako, gledala sem te ter komaj zdržala smeh“.

„Nisem mogla spati“, odgovori ji ona, ki je res bila bolj bleda, nego navadno.

„No seveda Emil te je dramil, sliši, pa je res krasen“.

„Lep je bil vedno“.

„Radovedna sem, če pride z unima, ko boste imeli vaje, to je jutri kaj ne?“

(Pride še.)

Mačica.

Srcé utriplje ti za mé,
Tako ljubo, tako živo!
Imam jaz mačico doma,
Njej tudi bije prav tako . . .

Aj, modra to mi je žival,
Laska se mi, šegavo zré,
Usaja krepeljce skrivaj
In prede nežno: ljubim te.

Vida.

Ali sam ali v družbi?

Samota in osamelost! Na prvi pogled ne hotel bi nihče ločiti teh dveh pojmov, a vendar bomo razumeli razliko med njima takoj spominjaje se na skušnjo lastnega življenja! V narodnej pesmi „Le pridi, le pridi, Bom sama doma“, meni deklè, da razven nje ne bode pri hiši nobenega družega, še celó psa ne. Samota se torej ozira na telesnost pa se more rabiti le v duševnem pomenu. Naš dični Gregorčič poje n. pr.: „Gorje mu, ki v nesreči biva sam, a srečen ni, kdor srečo vživa sam“. V najsijajnejši družbi se čuti človek lahko osamelega, nasprotno pa je tudi mogoče, da sedi celo sam med svojimi štirimi stenami in vendar ne čuti osamelosti če mu v srcu vstajajo mili spomini in ž njimi podobe davnih srečnih dnij . . .

Sedaj preidimo na vprašanje, kaj je boljše za človeškega duha, ali samotno ali družabno življenje! Človek je ustvarjen za človeško družbo, a v posavski dolini meni narod, da kar je preveč, še celo s kruhom ni dobro, za-

torej vzemimo si pod noge srednjo — zlato pot, ne klanjaje se preveč družabnemu veseljačenju in ne ogibaje se s strahom samije. Kedor se odpove družabnosti, izbrisan bode kmalu kot čudak iz slojev človeške družbe, to seveda v usode milem slučaju, navadno pa ga obsodijo za nevljudneža, če ne še za kaj hujšega. Kedor pa se hoče bliščati po družbah kot svetla zvezda, mora biti tudi pripravljen na svoj . . . zahod. Človek, ki je vedno sam, postane jednostransk v svojih nazorih, duh se mu potopi v bledih sanjarijah, različni predsodki o svetu, človeštva in življenji in o sebi samem odtujujejo ga ga čedalje bolj človeški družbi, katera je prava pravcata mera in tehtnica za naše misli in dejanja. Iz samotanja razvije se ali bahač, prenapetež, ki je zaljubljen v svojo osebo tako, da bi pokleknil vsak dan po trikrat najmanj pred njo, ki gleda na ostale zemljane kakor na borne črvice ali pa postane samotar tako skrajno skromen, da bi najrajši prosil vsacega človeka oproščenja, da se še sploh drzne teptati travo. Oboje je smešno! Kedor živi dolgo časa sam za-se, začne se konečno bati ljudij in vsega, kar prinese človeku življenje, naj si bo dobro ali hudo, tolaži se sem ter tja i z mislijo, češ, ne uživam veselja, ki nam je ponuja svet, zato pa tudi ne okušam bridkosti, katere je spremljajo. Vsaka božja iskrica do stremljenja umre mu, namesto, da bi napredoval, pa nazaduje, kajti ravno ovire in zapreke bodrijo duha in ga unemajo za delovanje, a misli samotarjeve krožijo svobodno po vedno istem tiru, brez spremembe, brez zaprek.

Samotarjenja slabe posledice maščujejo pa se še v drugem oziru. Samotar ali preveč zaupa ljudem, ker jih ne pozna in vsled tega ne uvaža človeških slabostij, ali pa je skrajno nezaupljiv radi predsodkov, katere mu je naredilo njegovo jednolično življenje, lastnega prepričanja pa nima. Človek sam samcat je slab, v slogi je moč. Nadalje jo samotarju tudi na kvar to, da se ne zna kretati prišedši v družbo. Brez ljubezni, brez prijateljstva teče mu življenje, a prijateljstvo, ta božja cvetka, je vredno, da se mu žrtvuje vse! Marsikateri seveda trdi, da se rad odreče prijateljstvu, kajti pravo prijateljstvo živi itak pre samo v pravljicah. Vse je sebičnost, vsaka ljubav stoji na kakšnem „računu“, bolje če zadostuje človek sam sebi. Ako pa smelo obsodimo baš ta nazor za posledico največje sebičnosti, ne more nam oporekati nihče, Kogar navdušuje zaupanje v samega sebe, da bi mogel i on sam biti svojemu drugu zvest prijatelj, ta ne more obupati nad prijateljstvom. Redek je sicer ta dar božji, bajka pa ni. Kakor zlato v ognji, skušajo se pravi prijatelji v nesreči. Kedor zahteva cvet in sad v istem hipu, vara se seveda pogosto. Prava pobratimstva se seveda ne sklepajo hipno, kar čez noč, sosebnost ne pri vinctu, temelj trajnega prijateljstva je korenito medsebojno spoznanje, ki potrebuje za razvoj časa in odkritosrčnosti. In če ti je usoda naklonila srečo pravega prijateljstva, veruj in ne guj si in ceni ta biser, kakor punčico v očesu in posveti se mu z vsemi svojimi močmi! Ne plaši se nobene žrtve, kajti, kar danes zahteva prijateljstvo od tebe, vrača ti oduševljeno jutri!

Družabnost in samotarjenje mora ostati torej v vednem ravnovesju na tehtnici človeškega življenja. Le tako ostane duh svež in ne opeša po delu. Človek mora pomisliti, da ga Stvarnik ni ustvaril njegove lastne ničevosti na ljubo, ampak da ga je postavil na svet kot uda vsega človeštva, kateremu mora koristiti. Življenje dobi še le svojo vrednost in važnost za posameznika z ozirom na vesoljno človeško družbo. Verige posamezni členi so brez koristi a zvezani v močno verigo, dobe pomen in veljavo. In če se utrga jeden člen, čuti to isti, ki jo rabi, takoj. Slično je i v človeški družbi.

Torej: „Ne plaši se znoja, ne straši boja, saj možko dejanje krepčuje moža!“ Nemeck pa pravi: „Gemächlich soll der Wurm im Staube liegen, Der edle Mensch muss kämpfen und wird siegen.“

In še nekaj! Pregovor pravi: „Povej mi s kom se pajdašiš in povem ti koliko si vreden!“ Drugi spet: „Kedor se družji z volkovi, mora tudi tuliti z njimi!“

Vsakemu je sicer dano na svobodno voljo, da igra norca ulogo na svojo roko, a razsoden duh iskal in našel bo gotovo družbo, katere je vreden ali katere je dolžen samemu sebi.

Za sklep pa še besedico, specijelno besedico ženstvu, kateremu se tako rada očita prevelika ljubezen do družabnosti. Na čast slovenskemu ženstvu vidimo se radi volje primorani izgovoriti priznanje, da v nas Slovencih doslej še ne poznamo te lastnosti pri naših ženah in dekletih v tem obsegu, kakor se nahaja to v drugih narodih. Dal Bog, da nam i bodočnost nikoli ne prinese prilike, opozarjajoče nas na oni znani pregovor, ki opominja, naj se ne hvali dan pred zahodom.

Naj stori žena še toliko za občni blagor, za narod, letaje iz jednega društva v drugo, naj priredi in vodi še toliko zabav za radodarne namene, če poleg tega zanemarja svoje dolžnosti kot mati ali gospodinja, dvomljiva jej čast!

Še slabše pa je, ako svoje strasti do zabav žrtvuje ugodnosti domačega ognjišča, izpodkopavaje mu temelj z žrtvami, katere zahtevajo njega družbe od nje v denarnem oziru. Ali . . . jednakopravnost za oba spola! Tudi nekateri „častiti“ očetje imajo ne navado, temveč razvado, da morajo iti vsak večer med pivske bratce, kjer popivajo po vso noč, dočim doma žena v skrbeh, kaj bo dala drug dan deci za lačni želodec, ne more zatisniti očesa!

Torej vse, kar je prav in kar ni mogoče, tega še Bog noče! . . .

Po nemškem priredila M á r i c a II.

Vzbujajmo v svojej deci resnicoljubnost!

Človek se mora včasih nehoté diviti, koliko modrosti skriva se v priprostej luščini narodnih pregovorov, le žal, da jih dandanes vse premalo uvažujemo, namesto,